

บทความวิจัย

ความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีและวิธีการ ให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชีในธุรกิจภาคเหนือ ตอนล่าง 1

กมลเนตร สุภาพ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีและวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชี พร้อมทั้งเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การจัดทำบัญชี และประเภทธุรกิจ ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชีใน 5 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดตาก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 ราย โดยการเลือกสุ่มแบบกำหนดสัดส่วนให้แต่ละจังหวัดและแต่ละประเภทธุรกิจ หลังจากนั้นสุ่มแต่ละกิจการอย่างไม่เจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการแจกแจงความถี่ร่วม

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุ 25 – 30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี 1 – 3 ปี

¹อาจารย์ ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail: Suphap82@hotmail.com

ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การจัดทำบัญชี และประเภทธุรกิจ พบว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้ทำบัญชีเพศชายหรือเพศหญิง ช่วงระดับอายุใด ช่วงระดับการศึกษาใด หรือไม่ว่าผู้ทำบัญชีมีประสบการณ์การจัดทำบัญชีเท่าใด และทำงานอยู่ในทุกประเภทธุรกิจ มีความต้องการพัฒนาความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงินมากที่สุด ไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการเปรียบเทียบความต้องการในด้านวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชีจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การจัดทำบัญชี และประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ทำบัญชีเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้แตกต่างกัน ผู้ทำบัญชีอายุต่ำกว่า 25 ปี อายุ 31 – 35 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้โดยการเข้ารับการอบรม สัมมนา มากที่สุด ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี ผู้ทำบัญชีทุกช่วงประสบการณ์ และผู้ทำบัญชีในทุกประเภทธุรกิจ มีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้โดยการเข้ารับการอบรม สัมมนามากที่สุด ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปกำหนดแนวทางเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านบัญชีที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ทำบัญชีตามคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันออกไป

คำสำคัญ: ความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชี วิธีการให้บริการความรู้ ผู้ทำบัญชี

RESEARCH ARTICLE

Career Development Needs in Accounting: Types of Knowledge and Learning Methods for Accountants of the Lower Northern Region 1

Kamonnat Suphap¹

Abstract

This research investigated the career development needs of accountants in terms of knowledge and learning methods. Gender, age, level of education, experience and type of business were examined. The population for this research comprised accountants working in 5 provinces of the Lower Northern Region 1, which included Phitsanulok, Uttaradit, Tak, Phetchabun and Sukhothai. A questionnaire was administered to 385 respondents. First, respondents were selected by the quota sampling method representing each province and each type of business. Then, they were selected from each business, using random sampling methods. The analysis used descriptive statistics composed of the frequency distribution, percentage and crosstabs.

¹ Lecturer, Accounting Department, Faculty of Business Economics and Communications,
Naresuan University, E-mail: Suphap82@hotmail.com

The results of data analysis showed that most of the respondents were female, aged between 25-30 years old, graduated with a bachelor's degree, and had 1-3 years of accounting experience. The comparison of gender, age, level of education, experience and type of business showed that whether men or women, the cycle of ages, all levels of education, accountants had professional experience and worked in all types of business needed principles of accounting, transaction recording and the preparation of financial statements, there were no statistically differences of their most preferred knowledge.

The comparison of learning methods showed that men and women had different levels of needs. Accountants aged less than 25 years, between 31-35 and over 40 years old needed training seminars as their most preferred learning method. Accountants who graduated with a vocational certificate or a bachelor's degree, had professional experience and worked in all types of business, needed training seminars as their most preferred learning method. This research contributes to the determination of guidelines for the development of professional knowledge that is compatible with the unique needs of each accountant.

Keywords: Career Development Needs in Accounting, Learning Methods, Accountants

บทนำ

การจัดทำบัญชี (Bookkeeping) ถือเป็นงานส่วนหนึ่งของการบัญชี (Jerry, Donald, and Paul, 2014, p.5) ในการจัดทำบัญชีนั้น ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี (Accounting Standards) และหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (GAAP: Generally Accepted Accounting Principles) ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับการรับรองและยอมรับเป็นส่วนใหญ่จากผู้มีอำนาจหน้าที่ในวิชาชีพการบัญชี เพื่อให้ผู้ทำบัญชียึดถือปฏิบัติตาม โดยในปัจจุบันคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีอยู่ระหว่างกระบวนการจัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 โดยจะมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2559) เช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน มาตรฐานฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ เป็นต้น จึงส่งผลกระทบต่อธุรกิจต่างๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนการจัดทำบัญชีเพื่อให้สอดคล้องตาม

ธุรกิจในประเทศไทยหากแบ่งตามลักษณะการดำเนินงานสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ธุรกิจบริการ ธุรกิจพาณิชย์กรรม และธุรกิจอุตสาหกรรม (ภาคภูมิ วณิชธนานนท์, 2557, น.1-20) โดยประเภทธุรกิจแตกต่างกันส่งผลให้ผู้ทำบัญชีมีปัญหาและต้องการพัฒนาความรู้เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงานแตกต่างกัน จากตัวอย่างงานวิจัยของ สุภาพร เพ่งพิศ (2553, น.1) พบว่า ผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานครมีการใช้ความรู้ทางด้านการทำบัญชีในการจัดทำงบการเงินมากที่สุด มีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีมากที่สุด และมาริษา ทิพย์อักษร (2556, น.11) มีข้อเสนอแนะงานวิจัยว่า ผู้ทำบัญชีต้องให้คำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับวิธีการบัญชีแก่ลูกค้าได้ อีกทั้งต้องศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในด้านภาษีอากรเพื่อประโยชน์ของกิจการ สำหรับตัวอย่าง

งานวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจอุตสาหกรรม เช่น การผลิตยางพาราของ บัญชา สมบูรณ์สุข, ปุริวิชญ์ พิทยานันท์, และอภิญญา รัตนไชย (2558, น.193) มีข้อเสนอแนะว่า ผู้ประเมินต้นทุนการผลิตยางพาราไทย ควรมีความรู้แบบบูรณาการและมีประสบการณ์ในหลักการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์และทางบัญชี อีกทั้งควรมีประสบการณ์ในการทำงานที่คุ้นชินกับต้นทุน เพื่อขับเคลื่อนแนวความคิดการประเมินต้นทุนการผลิตยางพาราไทยให้เกิดประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้ทำบัญชีถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดทำข้อมูลทางการเงิน และการดำเนินงานให้มีประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ เช่น ความรู้เรื่องการบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงิน มาตรฐานเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี การบัญชีภาษีอากร การบัญชีต้นทุน เป็นต้น สอดคล้องกับประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2557 ที่ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อปีปฏิทิน การพัฒนาความรู้นี้ทำให้ผู้ทำบัญชีสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในธุรกิจที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบในการทำบัญชี ดังงานวิจัยของ สุมินทร เบ้าธรรม (2555, น.151) พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชี หลังจากผู้ทำบัญชีเข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับวิชาชีพบัญชี และจากข้อเสนอแนะงานวิจัยของ ขนิษฐา นิลรัตนานนท์ (2559, น.36) และทราญทอง เลิศเปียง (2559, น.182) ที่เสนอแนะว่าควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาให้ความรู้ทางบัญชี เพื่อความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งวิธีการให้ความรู้สำหรับผู้ทำบัญชีนอกจากสามารถเข้ารับการอบรมแล้วยังมีวิธีอื่นที่เป็นช่องทางให้ผู้ทำบัญชีได้พัฒนาความรู้ของตนเองอีกด้วย เช่น การประชุมวิชาการ การค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ (สายด่วนตอบปัญหา) จดหมาย คลินิกบัญชี เป็นต้น

หากผู้ทำบัญชีไม่มีการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจไม่สามารถดำเนินการด้านบัญชีได้อย่างถูกต้อง ทำให้ธุรกิจนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจผิดพลาด อาจส่งผลกระทบต่อภาครัฐในการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อนำไปพัฒนาประเทศอีกด้วย เช่น งานวิจัยของมารีษา ทิพย์อักษร (2556, น.11) พบว่า ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครที่รับทำบัญชีให้กับธุรกิจบริการ มีปัญหาด้านอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง คือ ต้นทุนในการอบรมมีราคาสูงเกินไป สถานที่อบรมไกล และเวลาในการอบรมนานเกินไป และมีปัญหาในด้านมาตรฐานบัญชี คือ มาตรฐานบางฉบับยากกับการตีความ และบางฉบับมีปัญหาในการปฏิบัติ จากปัญหาดังกล่าวจึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานบริษัทมีการส่งพนักงานหรือผู้ทำบัญชีเข้าอบรมสัมมนาอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ของกิจการ ประกอบกับบทความของคณะกรรมกรวิชาชีพบัญชี ด้านการทำบัญชี (2556, น.6) ใน FAP Newsletter ฉบับที่ 9/2556 ของจดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่กล่าวว่าประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 ในฐานะนักบัญชีจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาตนเอง

การวิจัยในครั้งนี้จึงเล็งเห็นความสำคัญเพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีและวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชีใน 5 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดตาก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย เพื่อสามารถกำหนดแนวทางการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านบัญชีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ทำบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีและวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชี
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีและวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชีจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การจดทำบัญชี และประเภทธุรกิจ

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชี

1.1 พระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2547 มาตรา 4 กล่าวว่า วิชาชีพบัญชี หมายความว่า วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษา และเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่น

1.2 ประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2557 กล่าวว่า ที่ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อปีปฏิทิน จำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพต้องมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการบัญชีไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง และเนื้อหาด้านอื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีประกาศกำหนด

1.3 ความพร้อมสำหรับนักวิชาชีพบัญชีเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากบทความของฝ่ายต่างประเทศ ใน FAP Newsletter ฉบับที่ 9/2556 ของจดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ การเตรียมความพร้อมรับปี 2015 ของนักบัญชี เช่น (1) ความพร้อมด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบ

- บัญชีที่เป็นสากล (2) ความพร้อมในการศึกษากฎหมาย ข้อบังคับ ภาษีอากร
(3) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

1.4 งานวิจัยของบัญชา สมบูรณ์สุข, ปุริวิชัย พิทยาภินันท์, และ
อภิญา รัตนไทย (2558) ศึกษาแนวคิดการประเมินต้นทุนการผลิตยางพาราไทย
โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ คือ ผู้ประเมินต้นทุนควรมีความรู้แบบ
บูรณาการและมีประสบการณ์ในหลักการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์และทางบัญชี
อีกทั้งควรมีประสบการณ์ในการทำงานที่คุ้นชินกับต้นทุน

1.5 งานวิจัยของมัทนชัย สุทธิพันธุ์ และคณะ (2557) ศึกษาระดับ
ความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสีย
สาธารณะ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญมากต่อความรู้ ความเข้าใจของ
นักศึกษา เช่น การขาดการจัดอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน
สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะให้นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ผู้ทำบัญชีต้องมีการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่าง
ต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ พัฒนาความรู้ให้ทันต่อสถานการณ์ที่
เปลี่ยนแปลงไป โดยความรู้ที่ต้องพัฒนา ได้แก่ การจัดทางการเงิน มาตรฐาน
การบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี การบัญชี
ต้นทุน ภาษีอากร เทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี การควบคุมภายใน

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการให้บริการความรู้ทางด้านบัญชี

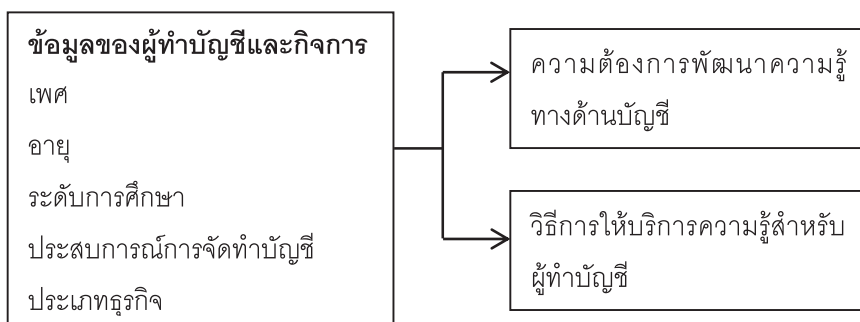
2.1 ประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและ
เงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2557 กล่าวว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง
วิชาชีพบัญชี ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรม เช่น (1) การอบรมหรือสัมมนา
(2) การสำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี (3) การผ่าน
การศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีจากสถาบันการศึกษา

2.2 งานวิจัยของขวัญชนก น่านนิมิตกุลชัย (2556) ศึกษาแนวปฏิบัติและปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สํารวจ 99 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ทำบัญชีมีแหล่งความรู้ในการจัดทำบัญชีจากการฝึกอบรม ปัญหาหลัก คือ การขาดทักษะความรู้พื้นฐานด้านการบัญชี และปัจจัยส่งเสริมที่จำเป็น คือ การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาการบัญชีเพื่อทำหน้าที่ให้การอบรมเผยแพร่ความรู้ต่อแต่ละชุมชน

2.3 งานวิจัยของประกายดาว วงษ์ทอง (2552) ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรกองอาคารสถานที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 175 คน พบว่า บุคลากรมีความต้องการพัฒนาด้านตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการฝึกอบรมดูงาน ด้านการศึกษาต่อ และด้านการพัฒนาสายอาชีพ

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า มีวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชีหลากหลายวิธี เช่น การอบรมสัมมนา อินเทอร์เน็ต คลินิกบัญชี และการศึกษาต่อ เป็นต้น

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้ทำบัญชีใน 5 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดตาก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย จำนวนทั้งสิ้น 8,687 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2558)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้การคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้จำนวนเท่ากับ 385 ราย เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

การสุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 ราย เนื่องจากแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนธุรกิจไม่เท่ากัน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมประชากร จึงทำการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้แต่ละจังหวัดแบบกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) ได้แก่ พิษณุโลก 158 ราย อุตรดิตถ์ 47 ราย ตาก 72 ราย เพชรบูรณ์ 63 ราย และสุโขทัย 45 ราย แต่เนื่องจากแต่ละจังหวัดมีประเภทธุรกิจไม่เท่ากัน จึงคำนวณหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละประเภทธุรกิจในจังหวัดนั้นๆ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างจากแต่ละประเภทธุรกิจแล้ว ทำการสุ่มแต่ละกิจการอย่างไม่เจาะจง (Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทธุรกิจ

จังหวัด	จำนวน		ประเภทธุรกิจ					
			บริการ		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม	
	N	n	N	n	N	n	N	n
พิษณุโลก	3,600	158	1,576	69	1,776	78	248	11

ตารางที่ 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทธุรกิจ (ต่อ)

จังหวัด	จำนวน		ประเภทธุรกิจ					
			บริการ		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม	
	N	n	N	n	N	n	N	n
อุดรดิตถ์	1,049	47	536	24	403	18	110	5
ตาก	1,609	72	655	29	711	32	243	11
เพชรบูรณ์	1,422	63	752	33	490	22	180	8
สุโขทัย	1,007	45	480	22	378	17	149	6
รวมทั้งสิ้น	8,687	385	3,999	177	3,758	167	930	41

หมายเหตุ: N = ประชากร n = กลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเชิงเอกสารจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้จาก การทบทวนเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.94 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) โดยนำไปทดสอบกับผู้ทำบัญชีในสถานประกอบการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 25 ชุด (กัลยา วานิชย์บัญชา และ จิรिता วานิชย์บัญชา, 2558, น.19) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบ

แบบสอบถามที่มีต่อคำถาม และนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง

2.3 จัดเตรียมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริง โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ (1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 ทาง และคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (2) ความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีสำหรับผู้ทำบัญชี ลักษณะคำถามเป็นแบบให้ผู้ตอบใส่ลำดับที่ (Ranking Questions) จำนวน 3 อันดับ (3) ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีต่อวิธีการให้บริการความรู้ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้ผู้ตอบใส่ลำดับที่ (Ranking Questions) จำนวน 3 อันดับ และ (4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ลักษณะคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการสรุปบรรยาย แบ่งออกเป็น (1) การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีสำหรับผู้ทำบัญชีและวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชี โดยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ (2) การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีและวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชีจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การจัดทำบัญชี และประเภทธุรกิจ โดยการแจกแจงค่าความถี่รวม (3) การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยการแจกแจงค่าความถี่ เรียงลำดับจากมากไปน้อย

ผลที่ได้จากการวิจัย

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีและกิจการ

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ทำบัญชีเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.96 มีอายุ 25 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.44 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.91 ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.10 การจัดตั้งเป็นรูปแบบบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 57.92 และโดยส่วนใหญ่จัดทำบัญชีเองบางส่วนและใช้บริการสำนักงานบัญชีบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 47.01

2. ความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีสำหรับผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ในจำนวน 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน จำนวน 128 คน จาก 385 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.25 รองลงมา คือ การบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากร จำนวน 68 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.66 และมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี จำนวน 51 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.25 ตามลำดับ

3. ความต้องการวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชีมีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้ จำนวน 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้ารับการอบรม สัมมนา จำนวน 101 คน จาก 385 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.23 รองลงมา คือ การค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 72 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.70 และผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 69 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.92 ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชี สำหรับผู้ทำบัญชี

การเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ทำบัญชีเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาความรู้ในอันดับแรกเหมือนกัน คือ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน รองลงมา เพศชายต้องการพัฒนาความรู้ เรื่องมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเป็นอันดับที่ 2 และการบัญชีบริหาร บัญชีต้นทุนเป็นอันดับที่ 3 สำหรับเพศหญิงต้องการพัฒนาความรู้ เรื่องการบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากรเป็นอันดับที่ 2 และมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเป็นอันดับที่ 3

การเปรียบเทียบจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ทำบัญชีทุกช่วงอายุ มีความต้องการพัฒนาความรู้ในอันดับแรกเหมือนกัน คือ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน สำหรับอายุต่ำกว่า 25 ปี และอายุ 31 – 35 ปี มีความต้องการในอันดับที่ 2 และ 3 เหมือนกัน คือ การบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากร และมาตรฐานการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี ตามลำดับ สำหรับอายุ 25 – 30 ปี และอายุ 36 – 40 ปี มีความต้องการในอันดับที่ 2 เหมือนกัน คือ มาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี สำหรับอันดับที่ 3 อายุ 25 – 30 ปี ต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากร และอายุ 36 – 40 ปี ต้องการพัฒนาความรู้ทางการควบคุมและการตรวจสอบภายใน สำหรับอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการในอันดับที่ 2 และ 3 คือ การบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากร และการควบคุมและการตรวจสอบภายใน ตามลำดับ

การเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ทำบัญชีทุกระดับการศึกษา มีความต้องการพัฒนาความรู้ในจำนวน 3 อันดับแรกเหมือนกัน คือ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน รองลงมา

คือ การบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากรเป็นอันดับที่ 2 และมาตรฐานการบัญชี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเป็นอันดับที่ 3

การเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การจัดทำบัญชี พบว่า ผู้ทำบัญชีทุกช่วงประสบการณ์ มีความต้องการพัฒนาความรู้ในอันดับแรก เหมือนกัน คือ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี มีความต้องการในอันดับที่ 2 และ 3 คือ มาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี และการบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากร ตามลำดับ สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ 1 – 3 ปี 4 – 6 ปี และมากกว่า 6 ปี มีความต้องการในอันดับที่ 2 เหมือนกัน คือ การบัญชี และกฎหมายด้านภาษีอากร สำหรับความต้องการในอันดับที่ 3 คือ มาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี แต่สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ 4 – 6 ปี มีความต้องการในอันดับที่ 3 คือ การบัญชีบริหาร บัญชีต้นทุน

การเปรียบเทียบจำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ทำบัญชีในธุรกิจ บริการและพาณิชยกรรม มีความต้องการพัฒนาความรู้ในจำนวน 3 อันดับแรก เหมือนกัน คือ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน รองลงมา คือ การบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากรเป็นอันดับที่ 2 และมาตรฐาน การบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีเป็นอันดับที่ 3 สำหรับธุรกิจ อุตสาหกรรม พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความต้องการจำนวน 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน รองลงมา คือ การ บัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากรเป็นอันดับที่ 2 และการบัญชีบริหาร บัญชีต้นทุน เป็นอันดับที่ 3

5. การเปรียบเทียบวิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชี

การเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ทำบัญชีเพศชาย มีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้โดยการค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ตเป็น

อันดับแรก รองลงมา คือ ผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเข้ารับการอบรม สัมมนา ตามลำดับ สำหรับเพศหญิง มีความต้องการโดยการเข้ารับการอบรม สัมมนาเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ

การเปรียบเทียบจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ทำบัญชีอายุต่ำกว่า 25 ปี อายุ 31 – 35 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้ในจำนวน 3 อันดับแรกเหมือนกัน คือ การเข้ารับการอบรม สัมมนา ผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ สำหรับอายุ 25 – 30 ปี มีความต้องการอันดับแรก คือ การค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต รองลงมา คือ การเข้ารับการอบรม สัมมนา และผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ สำหรับอายุ 36 – 40 ปี มีความต้องการอันดับแรก คือ ผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ การเข้ารับการอบรม สัมมนา และการขอคำปรึกษาจากคลินิกบัญชี ตามลำดับ

การเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี มีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้ในจำนวน 3 อันดับแรกเหมือนกัน คือ การเข้ารับการอบรม สัมมนา การค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต และผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีความต้องการวิธีการให้บริการผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ การขอคำปรึกษาจากคลินิกบัญชี

การเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การจัดทำบัญชี พบว่า ผู้ทำบัญชีทุกช่วงประสบการณ์ มีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้ในอันดับแรกเหมือนกัน คือ การเข้ารับการอบรม สัมมนา สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี 1 – 3 ปี มีความต้องการในอันดับที่ 2 และ 3 เหมือนกัน คือ การค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต และผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ 4 – 6 ปี มีความต้องการในอันดับที่ 2 คือ การติดต่อผ่านทางหมายเลขโทรศัพท์ (สายด่วน) และอันดับที่ 3 คือ ผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์มากกว่า 6 ปี มีความต้องการในอันดับที่ 2 และ 3 คือ ผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ

การเปรียบเทียบจำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ทำบัญชีในธุรกิจบริการและพาณิชยกรรม มีความต้องการวิธีการให้บริการความรู้ในจำนวน 3 อันดับแรกเหมือนกัน คือ การเข้ารับการอบรม สัมมนา รองลงมาคือ การค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต และผ่านทางช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ สำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความต้องการจำนวน 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้ารับการอบรม สัมมนา รองลงมาคือ ผ่านทางช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และวิธีการขอคำปรึกษาจากคลินิกบัญชี ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีสำหรับผู้ทำบัญชี และเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การจัดทำบัญชี และประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ทำบัญชีทั้งเพศชายและเพศหญิง ทุกช่วงอายุ ทุกระดับการศึกษา ทุกช่วงประสบการณ์ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงินเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่าธุรกิจต้องมีการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (GAAP: Generally Accepted Accounting Principles)

หากแสดงแยกเป็นแต่ละประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ทำบัญชีในธุรกิจบริการ และพาณิชยกรรม มีความต้องการพัฒนาความรู้ใน 3 อันดับแรกเหมือนกัน คือ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน รองลงมา คือ การบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากร และมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร เฟ่งพิศ (2553, น.1) ที่ศึกษาถึงการใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี พบว่า มีการใช้ความรู้ทางด้านการทำบัญชีมากที่สุด โดยใช้ในการจัดทำงบการเงิน รองลงมาเป็นการใช้ความรู้ด้านวิชาชีพการบัญชีภาษีอากร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิษฐา ชีวพัฒน์พันธุ์ (2556, น.42) ที่พบว่า บุคลากรส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานเป็นอันดับแรก สำหรับผู้ทำบัญชีในธุรกิจอุตสาหกรรม มีความต้องการพัฒนาความรู้ใน 2 อันดับแรก คือ ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงิน และประเด็นเรื่องการบัญชีและกฎหมายด้านภาษีอากร ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญชนก ห่านนิมิตกุลชัย (2556, น.253) ที่พบว่า ผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีปัญหาหลักในเรื่องการขาดทักษะความรู้

พื้นฐานด้านการบัญชี สำหรับความต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีในอันดับที่ 3 คือ การบัญชีบริหาร บัญชีต้นทุน จึงเห็นได้ว่า นอกจากนักบัญชีต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว สำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม ผู้ทำบัญชียังต้องพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเรื่อง การบัญชีบริหาร บัญชีต้นทุน เพื่อนำความรู้มาใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ วัดผลกำไรขาดทุนประจำงวด วางแผนและควบคุม การกำหนดราคาขายของ สินค้าและบริการ และใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานของทรัพยากรต่างๆ (พรพนนิภา รอดวรรณะ, 2556)

2. วิธีการให้บริการความรู้สำหรับผู้ทำบัญชีและเปรียบเทียบ
จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การจัดทำบัญชี และ
ประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ทำบัญชีอายุต่ำกว่า 25 ปี อายุ 31 – 35 ปี และอายุ 40 ปี ขึ้นไป ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี ผู้ทำบัญชีทุกช่วงประสบการณ์ และทุกประเภทธุรกิจ มีความต้องการเข้ารับการอบรม สัมมนาเป็นอันดับแรกเหมือนกันนั้น สอดคล้องกับบทความของคณะกรรมาธิการ วุฒิสภาว่าด้วยการทำบัญชี (2556, น.6) ที่เสนอเคล็ดลับในการบริหารจัดการตนเองเพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นนักบัญชีมืออาชีพ โดยการให้ความสำคัญกับการฝึกอบรม กล่าวคือ นักบัญชีควรเข้าร่วมการอบรมสัมมนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพบัญชีหรือทักษะทางด้านอื่นๆ เช่น การติดต่อสื่อสารและการเป็นผู้นำ

หากแสดงแยกเป็นแต่ละประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ทำบัญชีในธุรกิจบริการ และพาณิชยกรรม ต้องการวิธีการให้บริการความรู้ในจำนวน 3 อันดับแรกเหมือนกัน ได้แก่ การให้บริการโดยการอบรม สัมมนา รองลงมา คือ การค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต และผ่านทางช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกายดาว

วงศ์ทอง (2552, น. 28) ที่พบว่า บุคลากรกองอาคารสถานที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการฝึกอบรมตามงาน ด้านการศึกษาต่อ และด้านการพัฒนาสายอาชีพ ตามลำดับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนินฐา ชิวพัฒน์พันธุ์ (2556, น.42) ที่มีผลการวิจัยว่า บุคลากรส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี สนใจพัฒนาความรู้ด้วยวิธีการเข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษิตา หมูผึ้ง (2552, น.87-88) ที่พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้ปฏิบัติงานสายการเงินและบัญชีในสังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการลาศึกษาต่อ รองลงมา คือ ด้านการศึกษาตามงาน และด้านการฝึกอบรมตามลำดับ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐา ธรเจริญกุล (2557, น.90) ที่มีผลการวิจัยพบว่า ผู้ทำบัญชีในเขตบางนา และพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในธุรกิจบริการ มีกิจกรรมที่ต้องการมากที่สุด คือ การศึกษาต่อในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ซึ่งสาเหตุที่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยเหล่านี้ อาจเนื่องจากผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ต้องการเลือกวิธีการให้บริการโดยการเข้าร่วมอบรม สัมมนา เพราะใช้ระยะเวลาไม่นาน เช่น 3 – 6 ชั่วโมง , 2 วัน เป็นต้น ดังผลการวิจัยของ ไสภณา สำราญ, ปฏิกมล โพธิคามบำรุง, พิมพ์ใจ ปรากฏสารค์, และปณณวิช คำรอด (2556, น.119) ที่พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพิษณุโลกมีความต้องการพัฒนาความรู้โดยการฝึกอบรมเป็นเวลา 2 วัน และต้องการพัฒนาความรู้ในแต่ละเรื่องกับหน่วยงานรัฐ มหาวิทยาลัย สมาคม มากที่สุด สำหรับผู้ทำบัญชีในธุรกิจอุตสาหกรรม ต้องการวิธีการให้บริการความรู้ในอันดับแรก คือ การเข้ารับการอบรม สัมมนา รองลงมา คือ ผ่านทางช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยแก้ไขปัญหาได้โดยตรง เนื่องจากลักษณะของธุรกิจอุตสาหกรรมหรือกิจการประเภทผลิตสินค้า จะ

มีความซับซ้อนมากกว่าธุรกิจบริการและพาณิชย์กรรม (ธารี หิรัญรัมย์, ประภาภรณ์ เกียรติกุลพัฒนา, ภาวิณี มะโนวรรณ, และพงศ์พรต ฉัตรภรณ์, 2558, น.14) อีกทั้งผู้ทำบัญชีในธุรกิจอุตสาหกรรมนี้ยังมีความต้องการให้มีวิธีการขอรับคำปรึกษาจากคลินิกบัญชีเพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลความรู้และแก้ไขข้อสงสัยได้ทันเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก ห่านนิมิตกุลชัย (2556, น.253) ที่ศึกษาถึงแนวปฏิบัติและปัญหาอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีผลการวิจัยว่า ปัจจัยส่งเสริมที่จำเป็น คือ การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาการบัญชีเพื่อทำหน้าที่ให้การอบรมเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสมต่อแต่ละชุมชน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 มหาวิทยาลัย หน่วยงานภาครัฐ หรือสถาบันฝึกอบรม ควรมีการจัดอบรม สัมมนาหรือสร้างความร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพ เพื่อให้ความรู้ทางด้านบัญชีอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ในเรื่อง ความรู้ทั่วไปของการบัญชี การบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงิน การบัญชีภาษีอากร กฎหมายด้านภาษีอากร และมาตรฐานการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี

1.2 ในการจัดอบรมสัมมนา ควรมีการส่งข่าวสารการฝึกอบรมสัมมนาไปยังหน่วยงานต่างๆ โดยผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

1.3 แต่ละหน่วยงานควรมีการสำรวจความต้องการพัฒนาตนเองของผู้ทำบัญชีในหน่วยงานของตน และเปิดโอกาสให้กับพนักงานที่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรมได้เข้ารับการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

2.1 การศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองของพนักงานบัญชี
เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความต้องการของพนักงาน

2.2 การศึกษาประสิทธิผลในการทำงานที่เกิดจากการพัฒนาความรู้
ทางด้านบัญชีของผู้ทำบัญชี

เอกสารอ้างอิง

การเตรียมรับปี 2015 ของนักบัญชี (ตอนที่ 2) ความพร้อมสำหรับนักวิชาชีพบัญชี.

(2558). *FAP Newsletter*, (9), 5.

การมุ่งสู่นักบัญชีมืออาชีพ (Professional Controller). (2556). *FAP Newsletter*,
(9), 6.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). *ข้อมูลนิติบุคคลคงอยู่*. สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม
2558, จาก <http://www.dbd.go.th>.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2557). *ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนด
คุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2557*.

กัลยา วานิชย์บัญชา และคณะ. (2558). *การใช้ SPSS for Windows ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา.

ขนิษฐา นิลรัตน์นนท์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพ
บัญชีไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารวิชาชีพบัญชี*,
12(33), 25-39.

ขวัญชนก ห่านนิมิตกุลชัย. (2556). แนวปฏิบัติและปัญหาในการจัดทำบัญชี
ของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร. ใน *การประชุมวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 51*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัฐา ธรเจริญกุล. (2557). ความพร้อมของผู้ทำบัญชีที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนา
ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ในเขตบางนาและพื้นที่ใกล้เคียง.

วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย,
20(2), 90-98.

ทรายทอง เลิศเปียง. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียนของสำนักงานรับจัดทำบัญชี จังหวัดลำปาง. วารสาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 11(1), 173-184.

ธาริ หิรัญรัตน์, ประภาภรณ์ เกียรติกุลวัฒนา, ภาวิณี มะโนวรรณ, และพงศ์พรต
ฉัตรภรณ์. (2558). การบัญชีการเงิน (ฉบับพิมพ์ที่ 4). กรุงเทพฯ :
วิทย์พัฒน์.

ธนิษฐา ชีวพัฒน์พันธุ์. (2556). ความต้องการพัฒนาความรู้ทางบัญชีของบุคลากร
ส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี.
วารสารวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ, 8(2), 33-46.

บัญชา สมบุญสุข, ปุริวิชญ์ พิทยาภินันท์, และอภิญญา รัตนไชย. (2558). แนวคิด
การประเมินต้นทุนการผลิตยางพาราไทย. วารสารวิทยาการจัดการ,
32(2), 167-198.

ประกายดาว วงษ์ทอง. (2552). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรกอง
อาคารสถานที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสาร
รามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 12(3), 28-39.

พรพนนิภา รอดวรรณะ (2556). การบัญชีต้นทุน. ใน อุทัยวรรณ จรุงวิภู และคณะ
(บรรณาธิการ), การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ (น. 7-6).
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547. (2547). ราชกิจจานุเบกษา
ตอนพิเศษ. 121(65 ก). หน้า 1-21. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2558
จาก <http://www.fap.or.th/>
- พิชิตา หมู่ผึ้ง. (2552). การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของปฏิบัติงาน
สายการเงินและบัญชีในสังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสาร
รามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 12(1), 82-91.
- ภาคภูมิ วณิชธนานนท์. (2557). การบัญชีการเงิน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- มาริษา ทิพย์อักษร. (2556). ปัญหาของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร. ใน
การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และคณะ. (2557). ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชา
การบัญชีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงาน
ทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ. วารสารวิทยาการ
จัดการ, 31(2), 65-85.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2559). มาตรฐานการรายงานทาง
การเงิน ปรับปรุง 2559. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2559, จาก
<http://www.fap.or.th>.
- สุภาพร เฟ่งพิศ. (2553). ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีใน
กรุงเทพมหานคร. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
เซนต์จอห์น.

สุมินทร เป้าธรรม. (2555). ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีไทย: ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 31(1), 142-153.

โสภณา สำราญ, ปฏิกมล โพธิคามบำรุง, พิมพิไล ปรางสุรางค์, และปณณวิช คำรอด. (2556). ความต้องการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพิษณุโลก. ใน *การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.

Jerry, J. W., Donald, E. K., & Paul, D. K. (2014). *Accounting Principles* (Eleventh Edition). Singapore: John Wiley & Sons Inc.